

Vlaams
Parlement

ingediend op **253** (2019-2020) – Nr. 1
25 maart 2020 (2019-2020)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
uitgebracht door Steven Coenegrachts

over de werking
van de Strategische Adviesraad
voor Landbouw en Visserij
en de plannen voor 2020

Samenstelling van de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid:

Voorzitter: Bart Dochy.

Vaste leden:

Arnout Coel, Cathy Coudyser, Karolien Grosemans, Sofie Joosen, Joris Nachtergaele;
Leo Pieters, Carmen Ryheul, Stefaan Sintobin;
Bart Dochy, Joke Schauvliege;
Steven Coenegrachts, Tom Ongena;
Mieke Schauvliege, Chris Steenwegen;
Ludwig Vandenhove.

Plaatsvervangers:

Allessia Claes, Maaïke De Vreese, Bert Maertens, Nadia Sminate, Tine van der Vloet;
Roosmarijn Beckers, Els Sterckx, Suzy Wouters;
Lode Ceyssens, Tinne Rombouts;
Emmily Talpe, Bart Tommelein;
Gustaaf Pelckmans, Jeremie Vaneeckhout;
Maxim Veys.

INHOUD

1. Voorstelling van de werking van de SALV door Hendrik Vandamme en Koen Carels.....	4
1.1. Situering van de SALV binnen de Vlaamse administratie.....	4
1.2. Taken van een strategische adviesraad en de concrete werking ervan...	4
1.3. Voorstelling van enkele adviezen, studies en verkennende nota's	5
1.4. Ledenorganisaties in de SALV	6
1.5. Wisselwerking met externe partners	6
1.6. Administratieve inbedding bij de SERV	7
1.7. Transparantie en communicatie.....	7
1.8. Toelichting van de recentste adviezen	7
1.9. Jaarprogramma 2020.....	8
1.10. Wie is wie in de SALV?	9
1.11. SALV-netwerkevent	9
2. Vragen van de commissieleden en antwoorden van de sprekers	10
Gebruikte afkortingen	13

Bijlage: zie [dossierpagina](#) op www.vlaamsparlement.be

De Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid hield op 19 februari 2020 een gedachtewisseling over de werking van de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij (SALV) en de plannen voor 2020. De SALV werd vertegenwoordigd door Hendrik Vandamme, voorzitter, en Koen Carels, secretaris van de SALV.

De presentatie van de SALV is raadpleegbaar op de [dossierpagina](#) op www.vlaamsparlement.be.

1. Voorstelling van de werking van de SALV door Hendrik Vandamme en Koen Carels

1.1. Situering van de SALV binnen de Vlaamse administratie

Koen Carels, secretaris van de SALV, deelt mee dat de SALV advies verleent aan de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement over Landbouw en Visserij. De adviezen passen in een gedragen politieke besluitvorming.

De wettelijke basis hiervoor staat in drie belangrijke decreten en hun uitvoeringsbesluiten die onder meer de samenstelling van de SALV bepalen. Op basis van het decreet van 6 juli 2007 houdende de oprichting van de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij, werd de SALV opgericht in oktober 2008.

Het Bestuursdecreet van 7 december 2018 bevat heel wat elementen uit het vroegere decreet van 18 juli 2003 tot regeling van strategische adviesraden, dat regels oplegde voor alle strategische adviesraden in Vlaanderen.

Sinds 2016 werd de SALV via een aanpassing van het decreet van 7 mei 2004 inzake de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, administratief ingebed in de structuren van de SERV, net zoals de Mobiliteitsraad en Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

1.2. Taken van een strategische adviesraad en de concrete werking ervan

De memorie van toelichting van het Bestuursdecreet stelt dat de strategische adviesraden een belangrijke rol krijgen in het interactief beleid van de Vlaamse overheid. Dat omvat de rechtstreekse publieksparticipatie door individuele burgers en de inbreng van verenigingen en burgerbewegingen. De strategische adviesraden zorgen ook voor een structurele en gestructureerde betrokkenheid van representatieve middenveldorganisaties, onafhankelijke deskundigen en lokale overheden. Concreet betekent dit voor de SALV dat hoofdzakelijk met middenveldorganisaties wordt gewerkt.

In de memorie van toelichting van het decreet tot regeling van strategische adviesraden staat dat in de context van het primaat van de politiek, strategische adviesraden maar zin hebben als ze een grote mate van inhoudelijke onafhankelijkheid hebben.

Die onafhankelijkheid betekent dat een strategische adviesraad geen uitvoering geeft aan, versterking biedt aan of obstructie pleegt tegen de politieke agenda van de beleidsverantwoordelijke, maar er wel op inspeelt. Een strategische adviesraad is niet per definitie voor of tegen de beleidslijn. Onafhankelijkheid staat voor afstandelijkheid of onbevooroordeeldheid, wat in de adviezen van de SALV altijd wordt nagestreefd.

1.3. Voorstelling van enkele adviezen, studies en verkennende nota's

Zoals reeds eerder uiteengezet, verstrekt de SALV strategische adviezen aan de beleidsmakers. 'Strategisch' betekent hierbij wat een werkveld in zijn structuur of toekomst structureel beïnvloedt. Voor de SALV betekent dit dus adviezen binnen het werkveld Landbouw en Visserij.

De adviezen worden verstrekt op formele vraag van de beleidsmakers of op eigen initiatief. Formele adviesvragen kaderen binnen de verplichte advisering over besluiten van de Vlaamse Regering of ontwerpen van decreet. Daarnaast kan de SALV ook eigen adviezen uitbrengen indien de opportuniteit zich aandient.

De adviezen worden gericht aan de Vlaamse overheid, dus de Vlaamse Regering of het Vlaams Parlement. Toch kan het gebeuren dat de SALV ook advies verleent aan de federale overheid, wat overigens ook in het oprichtingsdecreet van de SALV wordt voorzien. Dat geldt bijvoorbeeld in het beleidsdomein Visserij, als dit gevat wordt binnen het Belgische deel van de Noordzee en de mariene ruimtelijke planning die onder de federale bevoegdheid valt.

Op de website van de SALV staan meer dan tweehonderd adviezen die sinds de oprichting werden uitgebracht. Hieronder worden enkele recente adviezen toegelicht.

In het advies over het ontwerp van programmadecreet 2020 op vraag van minister Diependaele, werd ingegaan op het nieuwe Openruimtefonds en de monitoring ervan.

Het advies 'Een duurzaam akkoord voor de Vlaamse visserij post-brexite, beleidswenken voor een klimaatbestendige landbouwsector' benadrukte het belang voor de Vlaamse vloot van het behouden van een toegang tot de Britse wateren en het behouden van een gelijk speelveld. Verder werd, in afwachting van Europese beslissingen over de brexit, aandacht gevraagd voor voorbereidende acties, onder andere voor voedselveiligheid en douaneregelingen.

Het advies 'Beleidswenken voor een klimaatbestendige landbouwsector' vraagt aandacht voor aspecten als klimaatadaptatie en -mitigatie. Beide aspecten moeten worden meegenomen in de beleidsplannen voor het behouden van een slagkrachtige landbouw- en tuinbouw, rekening houdend met de toekomstige klimaatwijzigingen.

Het advies 'De toekomst van voeding en landbouw (GLB post-2020)' werd uitgebracht samen met de Miniraad en gaat over een communicatie van de Europese Commissie over het nieuwe GLB. Het vervolgadvisie 'Een strategie voor het Vlaams landbouwbeleid 2021-2027', gaat over aanbevelingen van de SALV bij de ontwerpstrategienota zoals voorbereid door het Departement LV. Elke lidstaat zal in het kader van het nieuwe GLB een strategienota en een strategisch plan moeten voorleggen. De SALV boog zich over de strategienota die hem voor advies werd voorgelegd.

Het advies 'IHD Beneden-Schelde' werd aangevraagd door toenmalig minister Koen Van den Heuvel. Het advies kadert in nog andere adviezen over Natura 2000 en de instandhoudingsdoelstellingen, en wijst op het belang om natuur en landbouw met elkaar te verzoenen en op de nood aan faciliteringsmaatregelen.

De SALV neemt naast adviezen ook nog andere publicaties voor zijn rekening, in de vorm van verkennende nota's of studies, zoals over de problematiek van het landbouwkomen, en over uitdagingen voor een duurzame toekomst voor de landbouw in Vlaanderen. Dit laatste advies kwam er op verzoek van de Commissie voor

Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid. Het advies formuleerde een vijftal uitdagingen voor een duurzame landbouw. Voor de verkennende nota 'Er is een toekomst voor de Vlaamse visserij in 2030' werd in 2017 een gelijkaardige denkoefening gemaakt, onder andere via interviews met belanghebbenden uit de sector. Ondanks de dreiging van de brexit werd toch een leefbare toekomst voor de Vlaamse visserij voorspeld, mits de nodige investeringen worden gedaan.

1.4. Ledenorganisaties in de SALV

De SALV heeft twintig effectieve en plaatsvervangende raadsleden. Zij zijn verdeeld over negentien ledenorganisaties. De primaire productie is vertegenwoordigd via de landbouworganisaties Boerenbond, ABS, Ferm, Bioforum, de Groene Kring, het Vlaams Agrarisch Centrum en de Redercentrale.

Ngo's zijn vertegenwoordigd via Natuurpunt, BBL en Rikolto (het vroegere Vredeseilanden).

Ook de spelers uit de agrovoedingsketen zijn vertegenwoordigd met Fedagrim, Fevia Vlaanderen, Belgian Feed Association en Phytofar, maar ook de verwerking en de handel via UNIZO, en het Verbond van Belgische Tuinbouwcoöperaties.

De consumenten zijn vertegenwoordigd via de Belgische Vereniging voor Onderzoek en Expertise voor de Consumentenorganisaties, naast vertegenwoordigers van het landbouwonderwijs en het platform voor landbouwonderzoek die de Vlaamse onderzoeksinstituten groepeeren.

De SALV vergadert meestal plenair op de laatste vrijdag van de maand, met zeven tot acht vergaderingen per jaar, en heeft hierbij een hoge participatiegraad van ongeveer 75 procent. Op deze plenaire vergaderingen worden de adviezen goedgekeurd, maar de bespreking en discussie gebeurt vooraf in de werkcommissievergaderingen. Deze werkcommissies worden ad hoc opgericht, per adviesdossier. Hierin participeren raadsleden of experts uit de SALV-ledenorganisaties die het dossier voorbereiden. Een werkcommissie loopt tot een ontwerpadvies kan worden vastgesteld, dat dan aan de plenaire vergadering wordt voorgelegd. In deze commissies wordt een dossier vakkundig voorbereid, worden oplossingen en gevoeligheden afgetast, en wordt gezocht naar een consensus tussen de leden. Het is de plenaire vergadering die de eindstem heeft over elk dossier.

De Technische Werkcommissie Visserij is de enige permanente commissie. De samenstelling is gelijkaardig aan deze van de SALV zelf, met alle actoren die actief zijn in de visserij. Het betreft de primaire producenten, vertegenwoordigd door de Rederscentrale. Ook de vakbonden ACV, ABVV en ACLVB zijn vertegenwoordigd. Een vertegenwoordiger voor de ngo's wordt aangeduid door de Bond Beter Leefmilieu en Natuurpunt. Ook het onderwijs is vertegenwoordigd door het Maritiem Instituut Mercator van het Gemeenschapsonderwijs. Verder zijn er ook spelers uit de voedingsketen zoals de visindustrie, visgroothandel en vishandelaars, en vertegenwoordigers van de Vlaamse Visveilig met vestigingen in Zeebrugge en Oostende, en de Stedelijke Vismijn Nieuwpoort.

De werkcommissie Visserij vergadert een vijftal keer op jaarbasis. Dat gebeurt logischerwijs niet in Brussel, maar aan de kust.

1.5. Wisselwerking met externe partners

Geregeld worden externe sprekers gevraagd tijdens de SALV-zittingen. Zo wordt externe expertise binnengehaald.

Het Departement LV wordt regelmatig gevraagd in het kader van de beleidsvoorbereiding, bijvoorbeeld rond het GLB. ILVO wordt eveneens vaak gevraagd voor het toelichten van onderzoek dat op dat moment aan de orde is. Recent ging dat nog over een onderzoek naar het welbevinden in de landbouw. Ugent en de KU Leuven zijn reeds vertegenwoordigd in de SALV via het Platform voor Landbouwonderzoek. Andere entiteiten van de Vlaamse overheid kunnen ook bevroegd worden als het gaat over dossiers met raakvlakken voor landbouw, bijvoorbeeld de VLM of VMM, of recent nog de VITO wanneer het ging over klimaatadaptatie in een SALV-werkcommissie.

De essentie van wat de SALV doet is het samenbrengen van specialisten uit het vakgebied en uit verschillende organisaties, waarbij gezocht wordt naar een consensus. Soms lukt dat, en soms ook niet. In dat laatste geval wordt dat ook duidelijk vermeld in het advies, met weergave van de uiteenlopende standpunten. Maar in ongeveer 80 procent van de adviezen wordt toch een consensus gevonden.

De SALV is een zelfstandige adviesraad en maakt het overgrote deel van de adviezen uitgaande van de eigen werking. Maar het is ook een tamelijk kleine adviesraad. Er wordt dan ook geregeld samengewerkt met andere adviesraden, zeker als het gaat over dossiers waarbij er overlap is in de materie. Vaak is dat de Minaraad, soms ook de SERV en de SARO, al is het niet altijd gemakkelijk om in deze samenwerking de administratieve procedures van elke raad te respecteren.

1.6. Administratieve inbedding bij de SERV

Sinds 2016 is de SALV administratief ingebed bij de SERV. De SERV staat dus in voor de administratieve ondersteuning van de werking van het secretariaat en de raad. De raad zelf is inhoudelijk autonoom.

De SERV is een huis met vele kamers, waarin ook de Mobiliteitsraad en de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin zijn gehuisvest. De Stichting Innovatie en Arbeid, maakt eveneens deel uit van de SERV en recent participeerde de SALV nog in een onderzoek van de StIA over 'arbeidsvraagstuk in de veehouderij' en werd dat onderzoek ook aan de plenaire vergadering van de SALV voorgesteld.

1.7. Transparantie en communicatie

De SALV wil transparant werken en duidelijk communiceren. Er wordt gewerkt met werkcommissies die de dossiers voorbereiden. Hoe dat moet gebeuren, wordt verduidelijkt in een huishoudelijk reglement.

Eenmaal per jaar evalueert de raad van de SALV de impact van zijn adviezen van het voorbije jaar via een kwalitatieve inschatting van de mate waarin door de beleidsmakers rekening werd gehouden met het advies. Er worden ook andere zaken gemeten zoals de doorlooptijd van de eigen adviezen. De evaluatie wordt opgenomen in het jaarverslag.

De SALV communiceert via de diverse gekende kanalen: website www.salv.be, sociale media en een Wikipediapagina: https://nl.wikipedia.org/wiki/Strategische_Adviesraad_voor_Landbouw_en_Visserij. De agenda van de komende vergaderingen staat telkens op de website van de SALV. De SERV ondersteunt hierbij de administratie, de communicatie en het logistieke gebeuren.

1.8. Toelichting bij de recentste adviezen

Hendrik Vandamme deelt mee dat de SALV om de vier jaar opnieuw wordt samengesteld, wat in het jaar 2020 weer zal gebeuren. De nieuwe samenstelling wordt telkens bekrachtigd door de Vlaamse Regering.

In mei 2019 werden twee adviezen neergelegd. Een eerste advies betrof het nieuwe MAP 6 waarover door de voorzitter van het Vlaams Parlement een advies werd gevraagd, voorafgaand aan de stemming. Door het kortetermijnadvies beperkte de SALV zich in zijn advies tot de tussentijdse evaluatie van MAP 6, die in de helft van 2020 wordt gepland. De SALV stelde unaniem dat hierbij rekening moet gehouden worden met de laattijdige invoering van het Mestdecreet.

Een tweede advies van mei 2019 betrof de Waterbeleidsnota 2020-2025. Het advies werd verstrekt op vraag van de voorzitter van de coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid, waarbij de problematiek van waterbeheer, waterbeschikbaarheid en waterschaarste werd onderzocht. Het advies werd uitgebracht in samenwerking met de Minaraad en de SERV.

Een advies van juli 2019 betrof de strategienota GLB 2021-2027, op vraag van de administratie LV. In de voorbereidende werkcommissie werden pittige discussies gevoerd, en mogelijk komt er ook nog een tweede advies ter voorbereiding van de definitieve nota vanuit Vlaanderen over het gemeenschappelijk landbouwbeleid. In de laatste raadszitting van de SALV gaf de permanente vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering bij de Europese Unie (attaché Landbouw) trouwens een overzicht van de laatste stand van zaken.

Een advies van november 2019 betrof 'Beleidswenken klimaatadaptatie' en werd specifiek gericht aan de minister bevoegd voor Omgeving ter voorbereiding van het klimaatstandpunt vanuit Vlaanderen. In 2014 en 2015 werden reeds adviezen afgeleverd over klimaatmitigatie en klimaatadaptatie, en de SALV werkt voortdurend aan kennisopbouw over klimaatadaptatie via externe specialisten die hierover in de verschillende werkcommissies worden gehoord, ter voorbereiding van een volgend advies.

In 2019 werden ook over de visserij verschillende adviezen neergelegd. Een proactief advies betrof 'Strategische hoofdlijnen Vlaamse visserijprogramma 2021-2027' dat op eigen initiatief werd uitgebracht. Hierbij werd benadrukt dat een aantal elementen noodzakelijk moeten worden opgenomen in het nieuwe GVB, om aan de Vlaamse visserij een toekomst te kunnen geven.

Een tweede advies van 2019 betrof 'Prioriteitennota Visserij 2019-2024', met de bedoeling om de nieuwe Vlaamse Regering te wijzen op het belang van een kleine maar strategische primaire sector als de Vlaamse visserij. Die heeft immers een belangrijke rol in de Vlaamse voedselketen, handel en tewerkstelling, en speelt via de verwerking een belangrijke rol in de lokale economie, onder andere voor de visveilingen in Zeebrugge en Oostende en de Stedelijke Vismijn Nieuwpoort.

Het advies over de ontwerpstrategie operationeel programma visserij en aquacultuur 2021-2027 van september 2019 bouwt voort op de vorige adviezen, met focus op het operationele programma dat voor 2021-2027 moet worden opgesteld.

1.9. Jaarprogramma 2020

De werkzaamheden van de SALV worden voor een groot deel beïnvloed door het Vlaamse regeerakkoord, de werkzaamheden rond het nieuwe GLB en het nieuwe GVB, met daaraan gekoppeld het voedselbeleid en haalbare verdienmodellen die binnen een wijzigend klimaat moeten gerealiseerd worden.

De besprekingen over het GLB en het GVB worden samen met de administratie nauwgezet opgevolgd. Voor natuurbeheer en het toepassen van klimaatmaatregelen wordt niet alleen gekeken naar adaptatie, maar ook naar mitigatie.

Er werd in de SALV reeds een werkcommissie opgestart over verdienmodellen binnen de landbouw, ook vanuit socio-economisch perspectief. Een andere werkcommissie buigt zich over het voedselbeleid in het algemeen.

Zoals reeds eerder werd toegelicht, heeft visserij een afzonderlijke werking in de schoot van de SALV, met de permanente Technische Werkcommissie Visserij. Uiteraard kan de werking daarvan niet los gezien worden van het Europese beleid post-2020, en heeft deze werkcommissie ook banden met het denkwerk over voedselbeleid, verdienmodellen en klimaatmaatregelen.

Voor de Vlaamse visserij zal de deal over de brexit uiteraard cruciaal zijn, maar de impact hangt af van de akkoorden die concreet zullen afgesloten worden. Het SALV-advies hierover kreeg ruime aandacht en werd ook aan de Vlaamse minister bevoegd voor Visserij overhandigd. In dit advies wordt het belang ervan onderstreept om het vrije verkeer van goederen en diensten te behouden, inclusief de toegang van de Vlaamse vissers tot de Britse wateren en het beperken van douaneformaliteiten.

1.10. Wie is wie in de SALV?

De SALV telt twintig raadsleden en zeventien leden van de Technische Werkcommissie Visserij. De SALV-leden kiezen zelf hun voorzitter en ondervoorzitter, respectievelijk Hendrik Vandamme en Georges Van Keerberghen. Hun mandaat loopt tot oktober 2020.

Het SALV-secretariaat telt drie voltijdse personeelsleden: Koen Carels (secretaris), Wouter Vanacker en Pieter De Graef. Zij zijn verantwoordelijk voor het opmaken van de adviezen, de bewaking van het adviesproces, de kennisopbouw en de communicatie.

Om de vier jaar onderzoekt de SALV de eigen werking in het kader van de bredere inhoudelijke opvolging van het beleidsveld verbetercultuur, waarvoor recent een performantiebevraging bij de SALV-raad werd georganiseerd. De aanwezigheidsgraad is een aspect waar de SALV uitstekend op scoort, wat wijst op een grote luisterbereidheid en een goede structurele samenwerking tussen de leden, ondanks de zeer diverse samenstelling.

Het secretariaat trekt ook externe deskundigen aan die binnen de SALV een stage kunnen doorlopen. In 2018 was dit de uit Kameroen afkomstige Andrew Enow als specialist klimaatslimme landbouw. In 2019 werd Dominique Maris van de UGent aangetrokken voor een bestuurskundige kijk op werking van de SALV. In 2020 trad marien bioloog Esteban Torreblanca, afkomstig uit Mexico, in dienst als specialist klimaatadaptatie visserij.

1.11. SALV-netwerkevent

De SALV organiseert elk jaar een netwerkevent om afgevaardigden uit verschillende organisaties uit de Vlaamse voedselketen samen te brengen. Het is een ontmoetingsmoment om stakeholders en beleidsmakers met elkaar in contact te brengen in een landbouw-, tuinbouw- of visserijomgeving waar men ideeën kan uitwisselen tijdens het ontdekken en proeven van kleurrijke en smaakvolle producten van eigen bodem.

In 2018 werd dit event georganiseerd bij Aqua4C en Tomato Masters in Kruisem. In 2019 was dat in de visveiling en De Cierk in Oostende. In 2020 wordt het SALV-event georganiseerd op vrijdag 26 juni in de fruitveiling Droneport en Proefcentrum Fruit in Sint-Truiden. Hierop zijn ook alle leden van de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid van harte welkom.

2. Vragen van de commissieleden en antwoorden van de sprekers

Joke Schauvliege heeft als voormalig minister en als parlementslid kunnen ervaren hoe degelijk onderbouwd en nuttig de adviezen van de SALV zijn. Cruciale thema's als GLB, brexit, klimaatverandering, visserij en verdienmodellen in de landbouw werden allemaal door de SALV bestudeerd en in degelijke adviezen verpakt. De SALV kan deze adviezen verstrekken op uitdrukkelijke vraag, of op eigen initiatief. Leeft bij de SALV het gevoel dat de raad in een of ander domein te weinig betrokken wordt, en zijn er in dit geval suggesties tot verbetering? Heeft de SALV het gevoel dat er gemiddeld voldoende tijd is om een gedegen advies voor te bereiden en zijn er ook hier eventueel voorstellen voor verbetering?

Cathy Coudyser erkent eveneens het belang van de SALV-adviezen voor het voeren van een beleid voor landbouw en visserij. De SALV is een breed gedragen organisatie waar grondig kan gedebatteerd worden en verschillende visies met elkaar worden vergeleken. Een consensusadvies is voor beleidsmakers een stevige basis om op voort te werken. Adviezen zonder consensus, maar met een degelijke onderbouwing van de verschillende standpunten, zijn eveneens zeer nuttig. Hoe gaat de SALV om met adviezen die door het beleid niet worden gevolgd? Is er hierover enige terugkoppeling vanuit het beleid?

De SALV streeft ernaar om zijn adviezen steeds bij consensus uit te brengen. Uiteraard vergt dit de nodige tijd voor het verwerven van kennis en overleg. Maar in sommige situaties wordt aangedrongen op adviezen die snel moeten worden uitgebracht. Bestaan er binnen de SALV procedures om snelheid en grondigheid met elkaar te verzoenen? Volstaat een secretariaat van drie vte om de SALV te ondersteunen? Kan nog enige toelichting gegeven worden bij de studie over de interne werking van de SALV en de opvolging die hieraan wordt gegeven? Zijn er thema's die de SALV graag wil behandelen en waar bij gebrek aan tijd en personeel niet aan begonnen wordt?

Steven Coenegrachts stelt vast dat een aantal internationale handelsverdragen onder vuur liggen. Heeft de SALV zich reeds gebogen over methodieken die kunnen gehanteerd worden om bij internationale verdragen de nodige soepelheid bij de onderhandelingen te betonen, maar toch de Europese kwaliteits- en veiligheidsnormen te behouden?

Een landbouwbedrijf opstarten of overnemen is financieel erg moeilijk. Het aantal starters ligt dan ook erg laag. Heeft de SALV zich al over dit probleem gebogen? Kan de definitie van 'echte landbouwer' in deze problematiek een oplossing bieden? Zal de SALV op eigen initiatief een advies uitbrengen over de Pachtwet en de moeilijke toegang tot grond voor de landbouwer, of wacht men liever tot er concrete teksten voorliggen tot omzetting van de Pachtwet in een decreet? Zal men zich daarbij ook uitspreken over het ruimtebeslag van landbouwgrond voor de paardenhouderij? En hoe staat de SALV tegenover de mogelijkheden van ggo in de strijd tegen klimaatopwarming?

Chris Steenwegen vraagt of de SALV enige indicatie heeft over de mate waarin de uitgebrachte adviezen door de beleidsmakers ook effectief worden gevolgd? In welke fase van de beleidsvoering wordt volgens de SALV het best om advies gevraagd zodat de SALV over voldoende tijd beschikt om alle overwegingen te onderzoeken? En wat is de verhouding tussen zelfstandig uitgebrachte adviezen en adviezen die op uitdrukkelijke vraag worden verstrekt? De bevoegdheden en het takenpakket van de SALV liggen reglementair vast. Kan de SALV zich hier volledig in vinden of zijn er bepaalde opdrachten die de SALV aan zijn takenpakket zou willen toevoegen, of andere opdrachten die het liever kwijt wil? Ziet de SALV de internationale handelsverdragen eerder als nieuwe mogelijkheden of als een bedreiging? Zou het nuttig zijn dat de SALV een ruimer onderzoek verricht over de

toegang tot grond en het gebruik ervan, met een ruimere scope dan enkel de Pachtwet?

Hendrik Vandamme wijst erop dat een advies meer impact heeft als het in een vroeg stadium van het politieke beslissingsproces kan worden uitgebracht. Voor belangrijke dossiers brengt de SALV dan ook proactief en op eigen initiatief een advies uit. De SALV is immers een breed samengesteld adviesorgaan dat een bepaalde problematiek grondig kan onderzoeken en nuttige parameters voor het te voeren beleid kan uitzetten. Maar de capaciteit van de SALV is met een secretariaat van drie vte nogal beperkt, en in sommige dossiers wil de Vlaamse Regering snel vooruit, waardoor de termijn voor adviesverstrekking vaak beperkt is.

Koen Carels vult aan dat het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid van 18 juli 2003 erin voorziet dat de Vlaamse Regering collegiaal kan beslissen om over een voorontwerp van decreet of ontwerp van besluit advies te vragen, voorafgaand aan de agendering ervan op de Vlaamse Regering. Dat geeft de mogelijkheid om adviesraden vroeg in het beslissingsproces te betrekken. De voorbereiding van een advies, gebaseerd op kenniswerving en overleg, gaat gemakkelijker voor dossiers die nog niet in het brandpunt van de actualiteit staan, en als de politieke standpunten nog niet uitdrukkelijk zijn ingenomen. De SALV probeert dan ook om tijdig met de voorbereiding van een dossier te beginnen om via kennisopbouw en overleg reeds een draagvlak te zoeken. Op het ogenblik dat beleidsmakers dan een advies van de SALV vragen, is het mogelijk om binnen de raad vrij snel tot een standpunt te komen. Een voorbeeld hiervan is het dossier Klimaatadaptatie, waar bijna een jaar lang via werkcommissies en raadpleging van experts aan een voorbereidend dossier werd gewerkt. Op het ogenblik dat de raad hierover een advies wou uitbrengen kon de bestaande kennis snel worden samengebracht en gesynthetiseerd. Wanneer het advies door het Vlaams Parlement wordt gevraagd, staat men uiteraard al veel verder in het beslissingsproces. De standpunten zijn dan al deels ingenomen, maar het is ook duidelijk waar de problemen zich situeren en waarop het advies moet focussen.

Hendrik Vandamme verwijst naar de slide 'Transparantie en communicatie' die de impact toont van de adviezen doorheen de jaren. Meer dan 60 procent van de adviezen wordt door de beleidsmakers wel degelijk gevolgd. Soms is er vanuit het beleid ook een terugkoppeling met motivering waarom een bepaald advies niet of beperkt werd opgevolgd, maar dat is niet altijd het geval.

Koen Carels deelt mee dat de interne studie over werking van de SALV raadpleegbaar is op de website (<https://www.salv.be/salv/publicatie/onderzoekspaper-per-formantiemeetsysteem>). Het is erg nuttig dat een aantal processen uitdrukkelijk werden beschreven en benoemd, inclusief enkele verbeterpunten. De SALV engageerde zich om de opvolging van een aantal indicatoren en verbeterpunten op te nemen in de jaarverslagen. Los daarvan onderzoekt de SALV sinds 2012 op regelmatige basis zijn eigen werking. Dat zelfonderzoek gebeurt met een enquête bij raadsleden die hun vierjarig mandaat beëindigen, voorafgaand aan de nieuwe samenstelling van de SALV via voordrachten van de ledenorganisaties.

Het beperkte SALV-secretariaat maakt een samenwerking met andere adviesraden noodzakelijk. De aanvulling met hoogopgeleide stagiairs die door de VDAB worden aangereikt, geeft een extra mogelijkheid voor aanvullende kennisopbouw. De inbedding van de SALV binnen de SERV heeft ook positieve gevolgen qua samenwerkingsmogelijkheden en algemene ondersteuning.

De SALV geeft geen bindende adviezen en de overheid is dus niet verplicht om een advies te volgen. Toch kan uit de besprekingen vaak worden afgeleid in welke mate rekening wordt gehouden met de adviezen, en op welke basis een advies eventueel niet wordt gevolgd.

Er werd al gezegd dat de samenstelling van de SALV zeer divers en breed is. Dat geldt ook voor de adviezen die over zeer uiteenlopende onderwerpen worden uitgebracht en die allemaal raadpleegbaar zijn op de website van de SALV. De adviezen zijn niet enkel beperkt tot landbouw en visserij, maar strekken zich via samenwerking met andere structuren en adviesraden uit tot alle aspecten die hieraan gerelateerd zijn zoals waterbeheer, milieu, klimaatopwarming, ruimtelijke ordening en platteland.

Internationale verdragen hebben uiteraard een gevolg voor de interne landbouw- en visserijmarkt. Dat geldt ook voor het brexitakkoord dat moet worden afgesloten en waarvoor de SALV reeds een aantal adviezen heeft uitgebracht over cruciale elementen die zowel voor de visserij als voor de landbouw moeten bewaakt worden.

Het Vlaamse regeerakkoord voorziet in de omzetting van de Pachtwet naar een Pachtdecreet, en uiteraard zal de SALV hierover een advies uitbrengen, maar dit onderwerp staat dit jaar nog niet op de planning. Over een aantal aspecten ervan werd tijdens de vorige legislatuur reeds een advies uitgebracht, en sommige ledenorganisaties hebben ook al een individueel standpunt geventileerd. De SALV is een adviesorgaan dat poogt om verschillende standpunten samen te brengen tot een consensusadvies. Dat zal ook voor het nieuwe Pachtdecreet het geval zijn, maar de SALV voorziet hierover geen proactief advies in de loop van 2020.

De positie van de jonge landbouwer en de definitie van echte landbouwer zullen nader onderzocht worden in een advies over het strategisch plan voor het nieuwe GLB. Beide onderwerpen zijn immers van cruciaal belang voor de toekomst van de landbouw.

De normale adviestermin is dertig dagen. Dat is tamelijk krap om een werkgroep op te starten en de verschillende standpunten te filteren tot een consensusadvies. Voor het ontwerp van programmadecreet 2019 werd via een spoedprocedure advies uitgebracht op vijf dagen (advies rampenfonds). Dat is zeer krap en haast ondoenbaar voor het uitbrengen van een advies dat gebaseerd moet zijn op overleg met de ledenorganisaties en het streven naar een consensus. Gelukkig komt het zelden voor dat de SALV gevat wordt door een dergelijke strakke timing.

Bart DOCHY,
voorzitter

Steven COENEGRACHTS,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

ABS	Algemeen Boerensyndicaat
ABVV	Algemeen Belgisch Vakverbond
ACLVB	Algemene Centrale der Liberale Vakbonden van België
ACV	Algemeen Christelijk Vakverbond
BBL	Bond Beter Leefmilieu
Fedagrim	Belgische Federatie van de Uitrusting voor de Landbouw, de Tuinbouw, de Veeteelt en de Tuin
Fevia	Federatie Voedingsindustrie
ggo	genetisch gemodificeerd organisme
GLB	gemeenschappelijk landbouwbeleid
GVB	gemeenschappelijk visserijbeleid
IHD	instandhoudingsdoelstelling
ILVO	Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek
KU Leuven	Katholieke Universiteit Leuven
LV	Landbouw en Visserij (beleidsdomein van de Vlaamse overheid)
MAP	Mestactieplan of Mestactieprogramma
Minaraad	Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen
ngo	niet-gouvernementele organisatie
SALV	Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij
SARO	Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening - Onroerend Erfgoed
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
StIA	Stichting Innovatie en Arbeid
UGent	Universiteit Gent
UNIZO	Unie van Zelfstandige Ondernemers
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VITO	Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek
VLM	Vlaamse Landmaatschappij
VMM	Vlaamse Milieumaatschappij
vte	voltijdsequivalent/voltijdequivalent